

Tutkintosäätö

Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n hallitus

1.8.2026

Sisällys

Tutkintosääntö	1
1 Johdanto.....	4
2 Koulutusten ja opetustarjonnan suunnittelu	4
2.1 Koulutusten suunnittelu	4
2.2 Jatkuva oppiminen.....	5
2.3 Opetustarjonnan suunnittelu	5
2.3.1 Tutkintojen ja opintojen tavoitteet.....	5
2.3.2 Tutkintojen ja opintojen rakenne	6
2.3.3 AMK-tutkintojen ja ylempien AMK-tutkintojen linjaukset	7
3 Opiskelijavalinta.....	9
3.1 Valintaperusteet.....	9
3.2 Opiskelijaksi ottaminen	9
3.2.1 Tutkinto-opiskelijaksi ottaminen	10
3.2.2 Kaksois- ja yhteistutkinto-opiskelijaksi ottaminen	10
3.2.3 Opiskelijaksi ottaminen opettajankoulutukseen.....	10
3.2.4 Opiskelijaksi ottaminen erikoistumiskoulutukseen.....	11
3.2.5 Avoimen AMKin opintoihin ja polkuopintoihin ilmoittautuminen.....	11
3.2.6 Muutoksenhaku.....	12
4 Opiskelu-oikeus.....	12
4.1 Ilmoittautuminen	12
4.1.1 Ilmoittautumisen laiminlyöminen ja opiskelu-oikeuden palauttaminen.....	13

(32)

1.8.2026

4.1.2	Poissaolevaksi ilmoittautuminen	13
4.2	Opiskeluun liittyvät maksut	14
4.2.1	Lukuvuosimaksut ja apurahat	14
4.2.2	Avoimen AMKin maksut.....	15
4.2.3	Erikoistumiskoulutusten maksut.....	16
4.3	Opiskelu-oikeusaika	16
4.3.1	Opiskelu-oikeusajan poikkeustilanteet.....	18
4.4	Harkinnanvarainen lisäaika	18
4.5	Opiskelu-oikeuden menettäminen	19
4.5.1	Uudelleen myönnettävä opiskelu-oikeus	19
4.6	Opiskelu-oikeuden peruuttaminen ja palauttaminen	20
4.6.1	Muutoksenhaku	21
4.7	Eroaminen	21
5	Opintojen suunnittelu	22
5.1	Ohjaus ja HOPS	22
6	Opintojen suorittaminen	22
6.1	Harjoittelu	22
6.2	Opiskelijavaihto ja kaksoistutkinnot.....	23
6.3	Opetuskieli ja kielitaito	23
6.4	Opinnäytetyö ja kypsyysnäyte.....	24
6.4.1	Muutoksenhaku	25
6.5	Osaamisen arviointi ja osaamisen tunnustaminen.....	25
6.5.1	Muutoksenhaku	26
6.6	Tekoälypohjaisten sovellusten käyttö HAMKissa.....	27
7	Valmistuminen ja todistukset	28

(32)

1.8.2026

7.1	Tutkintotodistukset.....	28
7.2	Opettajankoulutuksen todistukset	29
7.3	Erikoistumiskoulutusten todistukset.....	29
7.4	Korkeakouludiplomit ja osaajakoulutukset	29
8	Muut ohjeet.....	29
8.1	Yhdenvertaisuus, saavutettavuus ja esteettömyys	29
8.2	Turvallisuus ja järjestys.....	30
8.2.1	Häirintätilanteet, epärehellisyys ja vilppi.....	30
8.2.2	Kurinpitomenettely	31
8.2.3	Päihteettömyys ja huumausainetestaus	32
8.3	Tutkintolautakunta	32

1 Johdanto

Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK) tutkintosääntö perustuu ammattikorkeakoululakiin, asetukseen ammattikorkeakouluista, muihin ammattikorkeakouluja koskeviin säännöksiin sekä HAMKin johtosääntöön ja strategiaan.

[Ammattikorkeakoululaki 932/2014](#)

[Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014](#)

[HAMKin strategia](#) (HAMKin verkkosivu)

Tutkintosääntö koskee ammattikorkeakoulututkintoja, ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja, ammatillisia opettajankoulutuksia, avoimia ammattikorkeakouluopintoja ja erikoistumiskoulutuksia. Tutkintosääntöä täydentävät HAMKin toiminta- ja työohjeet.

2 Koulutusten ja opetustarjonnan suunnittelu

2.1 Koulutusten suunnittelu

Valtioneuvoston päätöksessä ammattikorkeakoulun toimiluvasta määritellään HAMKin koulutustehtävä. Toimiluvassa on määrätty, mitä AMK-tutkintoja ja ylempiä AMK-tutkintoja sekä tutkintonimikkeitä HAMKin tulee antaa. Lisäksi HAMKille on annettu oikeus järjestää ammattikorkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen opettajille ja opettajiksi aikoville tarpeellista opettajankoulutusta.

[Hämeen ammattikorkeakoulun toimilupa, 11.12.2014](#) (OKM:n verkkosivu)

HAMK voi järjestää myös erikoistumiskoulutuksia sekä tutkintojen osia sisältävää koulutusta täydennyskoulutuksena tai avoimena ammattikorkeakouluopetuksena sekä muuta täydennyskoulutusta (L932/2014, 10 §).

Koulustarjonnan suunnittelu perustuu HAMKin toimilupaan sekä HAMKin ja OKM:n välisiin tavoitesopimuksiin ja HAMKin strategiaan. HAMKin hallitus päättää ammattikorkeakouluun valittavien opiskelijoiden määrästä. Tämän pohjalta sovitaan koulutusyksiköiden ehdotusten perusteella hakukohteittain aloituspaikat, joista rehtori tekee päätöksen. Uusien koulutusten perustaminen käsitellään HAMKin johtoryhmässä.

Avoimen AMKin tarjonnasta ja ns. polkuopintoina tarjottavien koulutusten opiskelupaikkojen määrästä päätetään koulutusyksiköissä vuosittain. Polkuopinnot koostuvat pääsääntöisesti

AMK-tutkintojen ensimmäisen lukukauden tai lukuvuoden opinnoista tai ylempien AMK-tutkintojen ensimmäisen lukukauden opinnoista.

2.2 Jatkuva oppiminen

Jatkuvalla oppimisella vastataan tarpeeseen kehittää ja uudistaa osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Korkeakouluissa annettava koulutus jakaantuu tutkintokoulutuksiin, tutkintojen osiin ja muuhun koulutustoimintaan. Tutkintokoulutus voi olla maksutonta tutkintoon johtavaa koulutusta, lukuvuosimaksullista koulutusta tai tilauskoulutusta. Tutkintojen osia voi suorittaa avoimen ammattikorkeakoulun kautta erillisellä opiskeluoikeudella tai täydennyskoulutuksena. Muu koulutustoiminta sisältää erikoistumiskoulutukset ja muun täydennyskoulutuksen.

HAMKin opinnot rakentuvat siten, että niistä on mahdollista rakentaa uusia tutkintokokonaisuuksia tai tutkintojen osia joustavasti uusille jatkuvan oppimisen kohderyhmille ilman että HAMKin toimilupaaan täytyy tehdä muutoksia.

[Korkeakoulutus ja tutkimus 2030-luvulle VISION TIEKARTTA](#)

[Kansallinen korkeakoulujen jatkuvan oppimisen strategia 2030](#)

2.3 Opetustarjonnan suunnittelu

2.3.1 Tutkintojen ja opintojen tavoitteet

Tutkintoon johtavien koulutusten, ammatillisen opettajankoulutuksen ja erikoistumiskoulutuksen opintojen tavoitteet määritellään asetuksessa (A1129/2014, 4-6a§). Tutkinnot suunnitellaan ja toteutetaan noudattaen Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksen tasomäärittelyjä (Finnish National Framework for Qualifications and Other Competence Modules, FiNQF). Ammattikorkeakoulututkinnot vastaavat FiNQF:n tasoa 6 ja ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot tasoa 7.

HAMKin tutkintojen opetussuunnitelmissa (OPS) kuvataan tutkinnon tavoitteet, sisältö ja opintojen rakenne. OPSin rakenne koostuu moduuleista ja niiden opintojaksoista. Moduulille kirjataan osaamiskuvaus ja sisältö, opintojaksoille tavoitteet, sisältö ja arviointikriteerit.

(32)

1.8.2026

Opinnot järjestetään siten, että opiskelijan on mahdollista suorittaa ne tutkinnon tavoitteellisessa suorittamisajassa.

Opettajankoulutusten opetussuunnitelmissa kuvataan tavoitteet, moduulirakenne, opintojaksot ja arviointikriteerit.

Erikoistumiskoulutusten perusteista sovitaan ammattikorkeakoulujen kesken yhteistyössä työ- ja elinkeinoelämän kanssa (L932/2014, 11a§). Erikoistumiskoulutusten tavoitteista säädetään valtioneuvoston asetuksella (A1129/2014, 6a§).

Korkeakouludiplomit ja osaajakoulutukset suoritetaan avoimina ammattikorkeakouluopintoina. Korkeakouludiplomit ovat ammattikorkeakoulututkintojen osista muodostettuja koulutuskokonaisuuksia, ja osaajakoulutukset ovat ammattikorkeakoulututkinnon erityisosaamisen kokonaisuuksia. Korkeakouludiplomit ja osaajakoulutukset tarjotaan yhteistyössä toisen ammattikorkeakoulun kanssa tai HAMKin omina toteutuksina.

[Tutkintojen viitekehykset](#) (Opetushallituksen verkkosivu)

2.3.2 Tutkintojen ja opintojen rakenne

Ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot koostuvat perus- ja ammattiopinnoista, vapaasti valittavista opinnoista, ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta ja opinnäytetyöstä. Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot koostuvat syventävistä ammattiopinnoista, vapaasti valittavista opinnoista ja opinnäytetyöstä. (A1129/2014, 2§.)

HAMKin tutkinnot koostuvat moduuleista. Moduulit ovat joko ydinosaamisen moduuleja tai profiloivan osaamisen moduuleja, jotka voivat sisältää perus- ja ammattiopintoja sekä vapaasti valittavia ammattiopintoja. Harjoittelu ja opinnäytetyö ovat ydinosaamista.

Ylempien AMK-tutkintojen moduulit ovat ydinosaamista tai profiloivaa osaamista. Opinnäytetyö kuuluu ydinosaamiseen. Profiloivan osaamisen moduulit ovat syventäviä opintoja ja vapaasti valittavia opintoja.

(32)

1.8.2026

Polkuopinnot koostuvat pääsääntöisesti ammattikorkeakoulututkintojen ensimmäisen lukukauden tai lukuvuoden opinnoista (30 tai 60 op) tai ylempien ammattikorkeakoulututkintojen ensimmäisen lukukauden opinnoista (10 tai 15 op).

Ammatillisen opettajankoulutuksen ja jatkokoulutusten laajuus on 60 op. Ammatillisen opettajankoulutuksen opinnot koostuvat kasvatustieteellisistä perusopinnoista, ammattipedagogisista opinnoista, opetusharjoittelusta sekä muista opinnoista (A1129/2014, 2§). Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen opinnot koostuvat erityispedagogiikan perusopinnoista, ammattipedagogisista opinnoista ja opetusharjoittelusta. Opinto-ohjaajankoulutuksen opinnot koostuvat ammattipedagogisista opinnoista.

2.3.3 AMK-tutkintojen ja ylempien AMK-tutkintojen linjaukset

- Tutkinnot koostuvat ilmiöpohjaisista moduuleista, joissa keskeistä on työelämän ilmiöiden monialainen tarkastelu.
- Tutkintojen osaaminen on määritelty koulutuskohtaisina ja yhteisinä kompetensseina eli laajoina osaamiskokonaisuuksina. Kompetenssit liittyvät seuraaviin osaamisalueisiin
 - Oppimaan oppiminen
 - Työelämässä toimiminen
 - Eettisyys
 - Kestävä kehitys
 - Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus
 - Ennakoiva kehittäminen
- Kestävä kehitys ja kansainvälisyys sisältyvät kaikkiin opetussuunnitelmiin.
- Liikkuvuuden mahdollisuus on sisällytetty tutkintojen moduulirakenteeseen.
- AMK-opiskelija saa suorittaa yhden moduulin (15 op) laajuuden verran tutkinnon laajuuden ylittäviä opintoja opiskeluoikeusaikanaan.
- Ylemmän AMKn opiskelija saa suorittaa 5 op verran tutkinnon laajuuden ylittäviä opintoja opiskeluoikeusaikanaan.
- Tutkinto-opiskelijan suorittamat, tutkinnon opetussuunnitelmaan kuulumattomat opinnot voidaan merkitä tutkinnon ulkopuolisiksi opinnoiksi.
- Kaksois- ja yhteistutkintojen sisältö ja rakenne perustuvat korkeakoulujen välisille sopimuksille.

(32)

1.8.2026

2.3.3.1 AMK-tutkintojen linjaukset

- Kieli- ja viestintäopintojen määrä minimissään suomenkielisissä koulutuksissa:
5 op toisen kotimaisen kielen opintoja (koulusivistyskieli suomi/ruotsi)
5 op englannin kielen tai englanninkielisiä viestinnän opintoja 5 op suomenkielisiä viestinnän opintoja
- Kieliopintojen vähimmäismäärä vieraskielisissä koulutuksissa:
10 op suomen kielen (Finnish) opintoja (opiskelijan koulusivistyskieli muu kuin suomi/ruotsi)
5 op toisen kotimaisen kielen opintoja (opiskelijan koulusivistyskieli suomi/ruotsi)
5 op suomenkielisen viestinnän opintoja (opiskelijan koulusivistyskieli suomi)
5 op englannin kielen tai englanninkielisen viestinnän opintoja
- Vieraskielisissä koulutuksissa, joiden tavoitteena on tukea opiskelijan toiminnallista kaksikielisyyttä, kieliopintojen määrä voi vaihdella
- Opiskelijan koulusivistyskieli vaikuttaa opiskelijan kieliopintoihin ja kypsyysnäytteeseen (ks. 6.3. ja 6.4.)

2.3.3.2 Ylempien AMK-tutkintojen linjaukset

Syventävää osaamista tuottavassa ylemmässä AMK-koulutuksessa painopisteenä on asiantuntijan erikoisosaaminen ja vahva yhteys asiantuntijuusalueen TKI-toimintaan. Ylemmät AMK-tutkinnot tuottavat työelämän tarpeisiin uutta erityisosaamista sekä valmiuksia sen tehokkaaseen soveltamiseen ja hyödyntämiseen.

- Opiskelija saa suorittaa vähintään 5 op vapaasti valittavia opintoja.

[Suositus ammattikorkeakoulujen yhteisistä kompetensseista ja niiden soveltamisesta 2022](#)

(ARENE:n verkkosivu)

[HAMKin strategia](#) (HAMKin verkkosivu)

3 Opiskelijavalinta

3.1 Valintaperusteet

Hakijapalvelut valmistelee yhteistyössä koulutusyksiköiden kanssa esitykset yhteishaun ja erillishakujen sekä siirto-opiskelijahaun valintaperusteiksi. Yhteishaussa noudatetaan pääsääntöisesti valtakunnallista valintaperustesuositusta. Opettajankoulutusten valintaperuste-esitys tehdään valtakunnallisten suositusten pohjalta. Rehtori päättää HAMKin valintaperusteet.

Avoimen AMKin opiskelupaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Polkuopintojen hyväksymiskriteerit sekä erikoistumiskoulutusten, korkeakouludiplomien ja osaajakoulutusten valintaperusteet ilmoitetaan HAMKin www-sivuilla.

Valintaperusteet löytyvät HAMKin intrasta tai verkkosivuilta:

[Valintaperustepäätökset](#) (HAMKin intra)

[Kaksois- ja yhteistutkinto-opiskelijaksi ottaminen sopimusten perusteella](#) (HAMKin intra)

[Ammatilliset opettajankoulutukset](#) (HAMKin verkkosivut)

[Polkuopintojen ilmoittautuminen/hyväksymiskriteerit](#) (HAMKin verkkosivut)

[Erikoistumiskoulutukset](#) (HAMKin verkkosivut)

[Korkeakouludiplomit ja osaajakoulutukset](#) (HAMKin verkkosivut)

3.2 Opiskelijaksi ottaminen

HAMKiin otetaan opiskelijoita tutkintoon johtavaan koulutukseen

- yhteishauissa suomenkielisiin ja vieraskielisiin AMK- ja ylempi AMK-koulutuksiin
- erillishauissa vieraskielisiin AMK- ja ylempi AMK-koulutuksiin
 - avoimen AMKn opintojen perusteella (myös tietyille ryhmälle kohdennettujen avoimen AMKn opintojen perusteella)
 - toisen asteen väyläopintojen perusteella
 - siirto-opiskelijana (toisesta AMKsta siirtyvät ja HAMKissa sisäisesti siirtyvät, joiden tutkintonimike vaihtuu)
 - kesken jääneen korkeakoulututkinnon perusteella

(32)

1.8.2026

- kaksoistutkinto- tai yhteistutkinto-opiskelijaksi sopimuksen perusteella partnerikorkeakoulusta

HAMKiin otetaan opiskelijoita ei-tutkintoon johtavaan koulutukseen

- opettajakoulutusten yhteisessä erillishaussa
- kesken jääneillä opettajaopinnoilla
- erikoistumiskoulutusten hauissa
- polkuopintoihin ja avoimen AMKin opintoihin ilmoittautumisaikoina
- korkeakouludiplomeihin ja osaajakoulutuksiin ilmoittautumisaikoina
- kohdennettuihin avoimen AMKin opintokokonaisuuksiin

3.2.1 Tutkinto-opiskelijaksi ottaminen

Hakija hakee yhteishaussa ja erillishauissa tutkinto-opiskelijaksi Opintopolku.fi-palvelussa. Opiskelijat valitaan HAMKin valintaperusteiden (ks. 3.1 Valintaperusteet) ja päätettyjen aikataulujen mukaisesti.

Opiskelijavalinta on ehdollinen siihen saakka, kunnes HAMK on tarkistanut opiskelijaksi valitun hakijan alkuperäiset tutkinto- ja työtodistukset. Hakija on vastuussa ilmoittamistaan tiedoista. Jos hakija on hakuvaiheessa toiminut vilpillisesti, ehdollinen opiskelijavalinta puretaan. Opiskelijavalinnan purkamiseen johtavat syyt on kerrottu kunkin tutkintoon johtavan haun valintaperusteissa.

3.2.2 Kaksois- ja yhteistutkinto-opiskelijaksi ottaminen

Kaksoistutkinto-opiskelijaksi otetaan opiskelijoita HAMKin partnerikorkeakouluista korkeakoulujen välisten sopimusten ja ohjeiden mukaisesti. Opiskelijat täyttävät hakulomakkeen Opintopolku.fi-palvelussa. Yhteistutkinto-opiskelijaksi haku järjestetään yhteistyössä partnerikorkeakoulun kanssa.

3.2.3 Opiskelijaksi ottaminen opettajankoulutuksiin

Ammatillisten opettajankoulutusten haut toteutetaan valtakunnallisena yhteisenä erillishakuna Opintopolku.fi-palvelussa. Opiskelijahaun ja -valinnan aikataulut sekä opiskelijavalinnan suorittaminen määräytyvät opettajakorkeakoulujen kesken sovittujen

(32)

1.8.2026

aikataulujen mukaisesti. Ulkomailla opettajankoulutuksen suorittaneille on oma hakunsa täydentäviin pedagogisiin opintoihin Opintopolku.fi-palvelussa.

Jos HAMKissa tai toisessa suomalaisessa opettajankoulutuksessa opiskellut henkilö haluaa opinto-oikeuden päätyttyä jatkaa kesken jääneitä opintojaan, hän voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi. Hakijan tulee olla hakukelpoinen voimassa olevien säädösten mukaisesti. Koulutuspäällikkö voi hakemuksen perusteella myöntää hakijalle opinto-oikeuden opettajankoulutuksen loppuun saattamiseksi, jos opintoja on jäljellä enintään puolet suoritettavasta laajuudesta. Opinto-oikeusaikaa voidaan myöntää enintään vuodeksi. Hakemuksen käsittelystä peritään opiskelijalta asetuksen mukainen käsittelymaksu (A1440/2014, 3§).

3.2.3.1 Opiskelupaikan purkaminen

Mikäli tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijaksi valitun todistuksia ei voida todentaa oikeiksi, opiskelijavalintapäätös puretaan.

3.2.4 Opiskelijaksi ottaminen erikoistumiskoulutuksiin

Erikoistumiskoulutukseen voidaan ottaa soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittaneita sekä sellaisia hakijoita, joilla korkeakoulu katsoo olevan riittävät tiedot ja taidot opintoja varten (L932/2014, 25§).

3.2.5 Avoimen AMKin opintoihin ja polkuopintoihin ilmoittautuminen

Avoimen ammattikorkeakoulun opinnot on tarkoitettu kaikille korkeakouluopiskelusta kiinnostuneille. Avoimen AMKin opintojaksoille, korkeakouludiplomeihin ja osaajakoulutuksiin otetaan opiskelijat ilmoittautumisjärjestyksessä. Tarkat tiedot valintatavoista löytyvät HAMKin verkkosivuilta.

Ammattikorkeakoulun polkuopintoihin otetaan opiskelijat ilmoittautumisjärjestyksessä, tai ennakkotehtävän ja haastattelun perusteella ilmoittautumisjärjestyksessä. Lisäksi YAMK-tason polkuopintoihin vaaditaan soveltuva korkeakoulututkinto.

(32)

1.8.2026

Avoimen ammattikorkeakoulun valmentavat opinnot ja ns. kurkistus- ja väyläopinnot on tarkoitettu ensisijaisesti toisen asteen opiskelijoille.

Polkuopinnot - HAMK

3.2.6 Muutoksenhaku

Hakija voi hakea HAMKin tutkintolautakunnalta kirjallisesti oikaisua opiskelijavalintaa koskevaan päätökseen 14 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan (ks. 8.3. Tutkintolautakunta).

4 Opiskeluoikeus

Opiskelijaksi hyväksytty merkitään opiskelijaksi, kun hän on ottanut opiskelupaikan vastaan ja ilmoittautunut lukuvuodelle (L932/2014, 29§). Lukuvuosimaksuvelvollisten kohdalla myös lukuvuosimaksu tulee olla maksettuna.

Lukuvuosi alkaa 1.8. ja päättyy 31.7. Lukuvuosi jakautuu syys- ja kevätlukukauteen, ja lisäksi on kesäopinnot, jotka ajoittuvat kevätlukukauden loppuun (touko-heinäkuu) ja seuraavan syyslukukauden alkuun (elokuu).

4.1 Ilmoittautuminen

Opiskelijaksi hyväksytyn opiskelupaikan vastaanottaneen opiskelijan tulee ilmoittautua lukuvuodelle ilmoitettuna määräaikana, muuten hän menettää opiskeluoikeutensa. Samoin hänen on joka lukuvuosi ilmoitauduttava läsnä- tai poissaolevaksi. (L932/2014, 29§, 32§). Lukuvuosimaksuvelvollisen opiskelijan kohdalla lukuvuodelle ilmoittautuminen tarkoittaa sekä ilmoittautumista että lukuvuosimaksun suorittamista annetussa määräajassa. Vain läsnäolevaksi ilmoittautuneella opiskelijalla on oikeus suorittaa opintoja, korottaa arvosanoja ja saada suoritusmerkintöjä opintorekisteriin. Muutoksia läsnäoloon ei tehdä taannehtivasti.

(32)

1.8.2026

4.1.1 Ilmoittautumisen laiminlyöminen ja opiskeluoikeuden palauttaminen

Jos opiskelija:

- on laiminlyönyt ilmoittautumisen
- ei ole maksanut lukuvuosimaksua määräaikaan mennessä

hän menettää opiskeluoikeutensa ja voi hakea opiskeluoikeuden palautusta, mikäli laskennallista opiskeluoikeusaikaa on vielä jäljellä. Opiskeluoikeus voidaan palauttaa heti tai opintojen etenemisen kannalta tarkoituksenmukaisena ajankohtana; lukuvuosimaksuvelvollisten kohdalla, kun myös lukuvuosimaksu on vastaanotettu. Lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden opiskeluoikeuden menettämisestä ilmoitetaan Maahanmuuttovirastolle.

Opiskelija, joka on omalla ilmoituksellaan eronnut tutkintoon johtavasta koulutuksesta, voi 31.12.2026 mennessä hakea opiskeluoikeuden palautusta osallistumatta opiskelijavalintaan, mikäli laskennallista opiskeluoikeusaikaa on vielä jäljellä.

Hakemuksen käsittelystä peritään opiskelijalta asetuksen mukainen käsittelymaksu (A1440/2014, 3§).

4.1.2 Poissaolevaksi ilmoittautuminen

Otettuaan opiskelupaikan vastaan syksyllä 2015 tai sen jälkeen alkavasta koulutuksesta opiskelija voi ilmoittautua poissaolevaksi ensimmäisenä lukuvuonna, jos hän (L932/2014, 29§)

- suorittaa asevelvollisuutta, siviilipalvelusta tai naisten vapaaehtoista asepalvelusta Suomessa
- tarvitsee vapaata opintoa lapsensa hoitamiseksi tämän syntymän tai adoption yhteydessä
- on oman sairauden tai vamman vuoksi kykenemätön aloittamaan opintojaan.

Lakisääteiseen poissaoloon oikeuttavat dokumentit on toimitettava ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muutoksia läsnäoloon ei ole mahdollista tehdä taannehtivasti.

(32)

1.8.2026

Mikäli paikan vastaanottanut lukuvuosimaksullinen opiskelija ilmoittautuu lakisääteisistä syistä poissaolevaksi ensimmäisenä lukuvuotena, mutta ei toimita lakisääteiseen poissaoloon oikeuttavia dokumentteja määräaikaan mennessä, ei lukuvuosimaksua palauteta/siirretä ja opiskelija kirjataan läsnä olevaksi.

Syksyllä 2015 tai sen jälkeen alkavasta koulutuksesta paikan vastaan ottanut opiskelija voi ensimmäisen lukuvuoden jälkeen ilmoittautua poissaolevaksi enintään yhden lukuvuoden ajaksi, mitä ei lasketa opintojen enimmäisaikaan. Opintojen suorittamisaikaan ei lasketa myöskään opintojen aikaista poissaoloa, joka johtuu asevelvollisuuden, siviilipalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittamisesta tai lapsen syntymän tai adoption yhteydessä pidettävästä vapaasta. (L932/2014, 30§.). Kun opiskelija on käyttänyt kaikki käytettävissä olevat läsnäolokaudet, hänen opiskeluoikeutensa päättyy, eikä hän voi enää ilmoittautua poissaolevaksi.

Harkinnanvaraista lisäaikaa saaneella ei ole poissaolo-oikeutta (ks. 4.4 Opiskeluoikeusajan jatkaminen). Myöskään erillishaussa kesken jääneiden korkeakouluopintojen perusteella opiskeluoikeuden saaneella ei ole poissaolo-oikeutta.

Kaksoistutkinnoissa, erikoistumiskoulutuksissa, korkeakouludiplomeissa, osaajakoulutuksissa ja polkuopinnoissa ei ole poissaolo-oikeutta.

4.2 Opiskeluun liittyvät maksut

4.2.1 Lukuvuosimaksut ja apurahat

Ammattikorkeakoulu perii vieraskielisiin koulutuksiin hyväksytyiltä EU/ETA-alueen ulkopuolisilta kansalaisilta lukuvuosimaksun (L932/2014, 13a§). HAMKin hallitus päättää talous- ja hallintojohtajan esityksestä lukuvuosimaksut, jotka ilmoitetaan HAMKin verkkosivuilla. Lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija voi ilmoittautua lukuvuodelle vasta sitten, kun on maksanut lukuvuosimaksun.

Opiskelijan lukuvuosimaksuvelvollisuus määräytyy voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Mikäli opiskelija ei ole aiemmin ollut lukuvuosimaksuvelvollinen tai hänelle on myönnetty vapautus lukuvuosimaksusta, opintojen uudelleen aloittaminen voi muuttaa hänen maksuvelvollisuuttaan. Tällöin lukuvuosimaksuvelvollisuus arvioidaan uudelleen tarkasteluhetkellä voimassa olevan lainsäädännön perusteella.

(32)

1.8.2026

Lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija voi saada vapautuksen lukuvuosimaksuista, jos hänelle on ammattikorkeakoululain (932/2014, 13a§) mukaan määriteltä maksuista vapauttava peruste ja hän esittää vaaditun asiakirjan HAMKille ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Myös henkilöt, jotka saavat tilapäistä suojelua, voivat joissain tapauksissa saada vapautuksen lukuvuosimaksuista.

HAMKin apurahaohjelma lukuvuosimaksuvelvollisille tutkinto-opiskelijoille perustuu suomen kielen taitoon sekä HAMKissa suoritettujen opintojen etenemiseen tavoiteajassa. Apuraha myönnetään suomen kielen A2- ja B1-tason saavutetusta taidosta ja lisäksi edellytyksenä on HAMKissa suoritettujen opintojen eteneminen tavoiteajassa. Apurahaohjelma on voimassa uusilla aloittavilla lukuvuosimaksuvelvollisilla tutkinto-opiskelijoilla 1.1.2020 alkaen. Tätä ennen opintonsa aloittaneet lukuvuosimaksuvelvolliset tutkinto-opiskelijat pysyvät aiemmassa, opintojen edistymiseen sidotussa apurahajärjestelmässä valmistumiseensa saakka.

[Lukuvuosimaksut ja apurahat](#) (HAMKin verkkosivu)

4.2.2 Avoimen AMKin maksut

Valtioneuvoston asetuksen mukaisesti (A1440/2014, 1§.) avoimen ammattikorkeakoulun opintopistemaksu voi olla enintään 45 €/op.

Hämeen ammattikorkeakoulussa avoimesta korkeakouluopetuksesta voidaan periä enintään 15 euroa opinto-oikeuteen kuuluvaa opintopistettä kohden. Avoimen polkuopinnot sekä osaajakoulutukset on hinnoiteltu kokonaisuutena. Ajantasaiset hinnat löytyvät HAMKin verkkosivuilta. HAMKin talous- ja hallintojohtaja päättää avoimen AMKin maksuista. Avoimen ammattikorkeakoulun opintomaksut 1.1.2025 alkaen (HAMKin asianhallintajärjestelmä, §19/2024)

[Avoin AMK](#) (HAMKin verkkosivut)

[Polkuopinnot](#) (HAMKin verkkosivut)

4.2.3 Erikoistumiskoulutusten maksut

Korkeakoulut voivat järjestää erikoistumiskoulutusta maksutta tai periä enintään 120 euroa opinto-oikeuteen kuuluvaa opintopistettä kohden (A1440/2014, 1 §). Jokainen erikoistumiskoulutus hinnoitellaan erikseen riippuen sen laajuudesta ja mahdollisesta tukirahoituksesta.

[Erikoistumiskoulutukset](#) (HAMKin verkkosivut)

4.3 Opiskelu-oikeusaika

Opiskelijalla on oikeus suorittaa AMK-tutkinto tai ylempi AMK-tutkinto tutkintosäännössä ja opetussuunnitelmissa määrätyillä tavoilla. Kokopäiväopiskelijalla, eli päiväopintoihin osallistuvalla opiskelijalla, on oikeus suorittaa opinnot yhtä vuotta niiden tavoitteellista suorittamisaikaa pidemmässä ajassa. Sivutoimisten ja muiden opintojen enimmäisajat määrätään tutkintosäännössä (L932/2014, 30§.)

Tutkinto/opinnot laajuus	Tavoitteellinen suoritus-aika/ toteutus-aika	Opiskelu-oikeusaika
AMK-tutkinto 240 op	4 vuotta	5 vuotta
AMK-tutkinto 210 op	3,5 vuotta	4,5 vuotta
Ylempi AMK 90 op (päiväopinnot; päätoimiset opinnot)	1,5 vuotta	2,5 vuotta
Ylempi AMK 90 op (monimuoto-opinnot; sivutoimiset opinnot)	2,5 vuotta	3 vuotta

(32)

1.8.2026

Ylempi AMK 60 op (päiväopinnot; päätoimiset opinnot)	1 vuosi	2 vuotta
Ylempi AMK 60 op (monimuoto-opinnot; sivutoimiset opinnot)	2 vuotta	2,5 vuotta
Kaksoistutkinto AMK 240 op	3 vuotta	4 vuotta
Kaksoistutkinto AMK 210 op	2,5 vuotta	3,5 vuotta
Kaksoistutkinto ylempi AMK	1 vuosi	1,5 vuotta
Opettajankoulutukset	10–13 kk	3 vuotta
Erikoistumiskoulutukset	koulutuskohmainen aika	2 vuotta

Taulukko 1: tutkintojen ja koulutusten laajuus, tavoitteellinen suorittamisaika ja opiskeluoikeusaika.

Tavoitteellinen suoritus aika tarkoittaa suoritettavien opintojen laajuutta vastaavaa aikaa vuosina. AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa tavoitteellinen suoritus aika on 4 vuotta 240 op:n tutkinnoissa ja 3,5 vuotta 210 op:n tutkinnoissa; tämä koskee niin päivä- kuin monimuoto-opintoja. Opiskeluoikeusaika on yhtä vuotta pidempi kuin tavoitteellinen suoritus aika. Ylemmän AMK:n 60 opintopisteen laajuisissa tutkinnoissa tavoitteellinen suoritus aika päätoimisille päiväopinnoille on 1 vuosi ja sivutoimisille monimuoto-opinnoille 2 vuotta. 90 opintopisteen laajuisissa ylemmissä AMK-tutkinnoissa tavoitteellinen suoritus aika päätoimisille päiväopinnoille on 1,5 vuotta ja sivutoimisille monimuoto-opinnoille 2,5 vuotta. Opiskeluoikeusaika päiväopinnoissa on yksi vuosi pidempi kuin tavoitteellinen suoritus aika ja sivutoimisissa monimuoto-opinnoissa puoli vuotta.

(32)

1.8.2026

Kaksoistutkinnoissa tavoitteellinen suoritus aika on 3 vuotta 240 op:n tutkinnoissa ja 2,5 vuotta 210 op:n tutkinnoissa. Opiskelu oikeus aika on yhtä vuotta pidempi kuin tavoitteellinen suoritus aika. Ylemmissä AMK-tutkinnoissa kaksoistutkintojen tavoitteellinen suoritus aika on 1 vuosi ja opiskelu oikeus aika on 1,5 vuotta.

Opettajankoulutuksessa tavoitteellinen suoritus aika on 10–13 kuukautta ja opiskelu oikeus aika 3 vuotta. Erikoistumiskoulutuksissa määritellään tavoitteellinen suoritus aika koulutuskohtaisesti ja opiskelu oikeus aika on 2 vuotta.

4.3.1 Opiskelu oikeus ajan poikkeustilanteet

Sellaisissa AMK-koulutuksissa, joissa vaaditaan pohjatutkinnoksi muita kuin yleisen hakukelpoisuuden antavia tutkintoja, toteutus aika määräytyy aloituspaikkapäätöksessä määritellyn toteutuksen laajuuden mukaan (esim. muuntokoulutukset). Tutkinnon suorittamisen enimmäis aika eli opiskelu oikeus aika on yhtä vuotta toteutus aikaa pitempi.

Kansainvälisenä yhteistyönä toteutettu ylempi AMK-tutkinto voi olla laajuudeltaan myös 120 op (A1129/2014, 3§), ja opiskelu oikeus aika määritellään siihen erikseen.

Opiskelu oikeus aika yhteistutkinnoissa määritellään erikseen.

Erillishaussa kesken jääneen korkeakoulututkinnon perusteella opiskelijaksi hyväksytty saa oikeuden suorittaa tutkintonsa loppuun (max. 60 op AMK-tutkinnossa tai 30 op ylemmässä AMK-tutkinnossa). Opiskelu oikeus aikaa myönnetään suoritettavien opintojen määrän ja ajoituksen perusteella, niin että tutkinto on mahdollista suorittaa loppuun. Opiskelu oikeus myönnetään kerran. Opiskelijalla ei ole poissaolo-oikeutta eikä opintoihin myönnetä harkinnanvaraista lisä aikaa.

Avoimen AMK:n opiskelija ja polkuopiskelija saa opiskelu oikeuden sille lukukaudelle tai -vuodelle, jolle opinnot ajoittuvat.

4.4 Harkinnanvarainen lisä aika

Koulutus päällikkö voi myöntää opiskelijalle lisä aikaa tutkintoon kuuluvien opintojen loppuun saattamiseksi, mikäli opiskelija ei ole suorittanut opintojaan loppuun opiskelu oikeus aikana. Opiskelijan pitää hakemuksessaan esittää toteuttamiskelpoinen suunnitelma lisä ajalle.

(32)

1.8.2026

Lisäaikaa on haettava opiskeluoikeusaikana. Lisäaikaa voi saada enintään kahdeksi lukukaudeksi tutkintotavoitteisessa koulutuksessa tai puoleksi vuodeksi ammatillisessa opettajan-, erityisopettajan- ja opinto-ohjaajakoulutuksessa. (L932/2014, 30a§.)

Hakemuksen käsittelystä peritään opiskelijalta asetuksen mukainen käsittelymaksu (A1440/2014, 3§).

Lisäaikaa ei myönnetä, jos opiskelijalla on jo tutkintoon tai opintoihin vaadittavat suoritukset.

4.5 Opiskeluoikeuden menettäminen

Opiskelija menettää opiskeluoikeutensa, jos hän

- ei ilmoittaudu HAMKin määrittelemällä tavalla lukuvuodelle
- ei lukuvuosimaksuvelvollisena maksa lukuvuosimaksua määrääikaan mennessä
- ei ole suorittanut opintojaan loppuun opiskeluoikeusaikana
- ei ole suorittanut opintojaan loppuun hänelle myönnettynä lisäaikana tai ottaa siirto-opiskelijana vastaan uuden opiskeluoikeuden
- ottaa vastaan uuden opiskeluoikeuden, jolloin hän menettää voimassa olevat saman ja alemman tasoiset opiskeluoikeutensa (L932/2014, 31a§)
- eroaa HAMKista

Jos opiskelija on laiminlyönyt ilmoittautumisen tai ei ole suorittanut opintojaan loppuun opiskeluaikanaan tai lisäaikana, hän voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi (L932/2014, 32§) tai osallistua opiskelijavalintaan. Ks. 4.1.1 Ilmoittautumisen laiminlyöminen ja opiskeluoikeuden palauttaminen, 4.5.1. Uudelleen myönnettävä opiskeluoikeus ja 3.2. Opiskelijavalinta.

4.5.1 Uudelleen myönnettävä opiskeluoikeus

HAMKin entinen opiskelija, joka on aloittanut opintonsa 1.8.2015 tai sen jälkeen eikä ole saanut tutkintoaan valmiiksi, voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi osallistumatta opiskelijavalintaan (L932/2014, 32§). Entinen opiskelija hakee uudelleen myönnettävää opiskeluoikeutta Opintopolku.fi-palvelussa haussa kesken jääneen korkeakoulututkinnon perusteella. Hakemuksen käsittelystä peritään opiskelijalta asetuksen mukainen käsittelymaksu (A1440/2014, 3§). Opiskeluoikeus palautetaan välittömästi, kun myönteinen päätös on tehty ja hakija on vastaanottanut opiskelupaikan.

Koulutuspäällikkö voi myöntää entiselle HAMKin opiskelijalle opiskeluoikeuden tutkinnon loppuun saattamiseksi, jos opintoja on jäljellä enintään 60 opintopistettä (AMK-tutkinnot) tai 30 opintopistettä (YAMK-tutkinnot). Opiskeluoikeusaikaa myönnetään niin paljon, että tutkinto on mahdollista suorittaa loppuun. Opiskelijalla ei ole poissaolo-oikeutta eikä opintoihin myönnetä harkinnanvaraista lisäaikaa.

Jos HAMKin tai toisen suomalaisen opettajankoulutuksen entinen opiskelija haluaa opiskeluoikeuden päätyttyä jatkaa kesken jääneitä opintojaan, hän voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi osallistumatta opiskelijavalintaan. Koulutuspäällikkö voi hakemuksen perusteella myöntää entiselle opettajaopiskelijalle opiskeluoikeuden opettajankoulutuksen loppuun saattamiseksi, jos opintoja on jäljellä enintään puolet suoritettavasta laajuudesta. Opinto-oikeusaikaa voidaan myöntää enintään vuodeksi.

[Opiskeluoikeusohjeet henkilökunnalle](#) (HAMKin intra)

[Opiskeluoikeusohjeet opiskelijalle](#) (HAMKin verkkosivu)

4.6 Opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen

Kun opintoihin sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta tai liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, ammattikorkeakoulu voi peruuttaa opiskelijan opiskeluoikeuden ammattikorkeakoululaissa määritellyissä tilanteissa. Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista selvitetään opiskelijan mahdollisuutta siirtyä toiseen koulutukseen. (L932/2014, 33–34§, A1129/2014, 11§.)

Sosiaali- ja terveysalan korkeakouluopinnoissa sekä ammatillisissa opettajankoulutuksissa sovelletaan työelämän ja opiskeluympäristön turvallisuuden parantamiseksi SORA-lainsäädäntöä, joka antaa korkeakoululle mahdollisuuden peruuttaa opiskelijan opiskeluoikeus, kun koulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisen turvallisuutta ja potilas- tai asiakasturvallisuutta koskevia vaatimuksia. SORA-lainsäädäntö koskee kaikkia sosiaali- ja terveysalan tutkintoja ja ammatillisia opettajankoulutuksia Hämeen ammattikorkeakoulussa.

HAMKin hallitus päättää opiskeluoikeuden peruuttamisesta. Ennen päätöksen tekemistä asiasta hankitaan tarpeellinen selvitys ja varataan opiskelijalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi. (L932/2014, 39§.)

(32)

1.8.2026

Koulutuspäällikkö voi määrätä opiskelijan tutkimuksiin terveydentilan toteamiseksi. HAMK maksaa näistä tutkimuksista aiheutuvat kustannukset. Ammattikorkeakoululla on oikeus saada terveydentilaan liittyvä lausunto tai tiedot opiskelijan aiemmasta opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä nähtäväksi. (L932/2014, 34§.)

Jos opiskelija kieltäytyy terveydentilan toteamiseksi suoritettavista tutkimuksista tai rikosrekisteriotteen toimittamisesta, koulutuspäällikkö voi pidättää häneltä oikeuden opiskeluun, kunnes hän suostuu tutkimuksiin tai toimittaa rikosrekisteriotteen nähtäväksi. Menettelytapa huumausainetestauksen osalta on kirjoitettu HAMKin Päihteettömyysohjelmaan.

Opiskelija, jolta opiskeluoikeus on peruttu, voi hakea ammattikorkeakoululta opiskeluoikeuden palauttamista. Jos opiskeluoikeuden peruuttamisen aiheutuneita syitä ei enää ole, opiskeluoikeus palautetaan. Ammattikorkeakoulun hallitus päättää opiskeluoikeuden palauttamisesta. (L932/2014, 35§.)

[SORA-ohje](#) (HAMKin verkkosivut)

[Päihteettömyysohjelma](#) (HAMKin intra)

4.6.1 Muutoksenhaku

Opiskeluoikeuden peruuttamista tai palauttamista koskevaan päätökseen voi hakea muutosta opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (L932/2014, 58 §).

Opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (L956/2011, 8a §).

4.7 Eroaminen

Opiskelija voi ilmoittaa eroavansa ammattikorkeakoulusta, jolloin hän menettää opiskeluoikeutensa. Opiskelija ilmoittaa eroamisestaan kirjallisesti eroilmoituksella, jolloin eroaminen merkitään opiskelijarekisteriin. Eronneelle opiskelijalle annetaan erotodistus sekä opintasuoritusote suomeksi ja englanniksi.

5 Opintojen suunnittelu

5.1 Ohjaus ja HOPS

Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta opintojen aikana. HAMKin ohjaussuunnitelmassa kuvataan opiskelijoiden ohjausta, sen tavoitteita ja toimintatapoja sekä ohjaukseen osallistuvia toimijoita.

AMK- tai ylempää AMK-tutkintoa suorittava opiskelija laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS), johon hän tekee valintoja omien tavoitteidensa sekä sen mukaan, miten suoritettavassa tutkinnossa on määritelty opintojen pakollisuus, vaihtoehtoisuus ja vapaasti valittavuus. Ks. 2.3.3.AMK ja ylempien AMK-tutkintojen linjaukset.

Opiskelija voi hakea vaihtoa toiseen HAMKin koulutukseen, jos tutkintonimike on sama. Näin hän ei joudu hakemaan minkään varsinaisen haun kautta.

Ammatillisten opettajankoulutusten ohjauskäytänteitä määritellään erillisellä työohjeella. Ammatillisen opettajankoulutuksen ja erityisopettajakoulutuksen opiskelija voi suorittaa yhden ylimääräisen 5 op:n valinnaisen opintojakson, mikäli valinnaisia sisältyy opetussuunnitelmaan. Ammatillisessa opinto-ohjaajakoulutuksessa ei ole tarjolla valinnaisia opintojaksoja.

[Ohjaussuunnitelma](#) (HAMKin intra)

[Ammatillisten opettajankoulutusten ohjaussuunnitelma](#) (HAMKin intra)

[Jatkuvan oppimisen ohjaussuunnitelma](#) (HAMK intra)

6 Opintojen suorittaminen

6.1 Harjoittelu

Ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin kuuluu ammattitaitoa edistävää harjoittelua. Harjoittelun laajuus on vähintään 30 opintopistettä. (A1129/2014, 3§.) Ammatillisen opettajankoulutuksen ja erityisopettajakoulutuksen opintoihin sisältyy opetusharjoittelua.

[AMK-tutkinnon harjoittelu](#) (HAMKin intra)

6.2 Opiskelijavaihto ja kaksoistutkinnot

Tutkinto-opiskelijat ja ammatillisten opettajankoulutusten opiskelijat voivat suorittaa opintoja tai työharjoittelua ulkomaisissa yhteistyöoppilaitoksissa tai yrityksissä. Lisäksi HAMK voi toteuttaa kansainvälisiä kaksoistutkintoja tai yhteistutkintoja kumppanikorkeakoulujen kanssa.

[Kaksois- ja yhteistutkinto-ohjeet](#) (HAMKin intra)

6.3 Opetuskieli ja kielitaito

HAMKin opetuskielet ovat suomi ja englanti. Suomenkielisiin AMK-tutkintokoulutuksiin sisältyy myös englanninkielisiä opintoja tai niiden osia. Vieraskielisten koulutusten opetuskieli on englanti. Vieraskielisiin AMK-opintoihin sisältyy suomen kielen opetusta (suomi toisena kielenä/Finnish). Opintoihin voi sisältyä myös suomenkielisiä opintoja siten, että ne edistävät ja tukevat ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden työllistymistä Suomeen.

Opiskelijan riittävä opetuskielen osaaminen varmistetaan tarvittaessa opiskelijavalinnan yhteydessä joko valintakokeella, kansainvälisellä kielitestituloksella tai muulla osaamisen näytöllä riippuen siitä, missä haussa opiskelija hakee HAMKiin. HAMKilla on oikeus tarvittaessa varmentaa kielitestin tulos ja jos opiskelijalta puuttuu riittävä opetuskielen osaaminen, hänen tulee omalla kustannuksellaan hankkia sellainen kielitaitotaso, että hän voi suoriutua opinnoistaan.

Opiskelijan, jonka koulusivistyskieli on suomi tai ruotsi, tulee ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa sellaisen suomen ja ruotsin kielen taidon, jota vaaditaan korkeakoulututkintoa edellyttävään virkaan kaksikielisellä alueella. Lisäksi hänen tulee osoittaa saavuttaneensa sellaisen vähintään yhden vieraan kielen taidon, joka on tarpeellinen ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta. (A1129/2014, 7§.)

Opiskelijan koulusivistyskieli on suomi tai ruotsi, jos hän on peruskoulun tai lukion päättötodistuksessa saanut hyväksytyn arvosanan äidinkielenä opiskellusta suomen tai ruotsin kielestä. Jos opiskelija on suorittanut ylioppilastutkinnon eri kielellä kuin em. koulusivistyskielellään, hänen koulusivistyskielensä on myös suomi tai ruotsi, jos hän on suorittanut hyväksytysti ylioppilastutkinnon suomen tai ruotsin äidinkielen kokeen tai saanut vähintään arvosanan magna cum laude approbatur suomi toisena kielenä tai ruotsi toisena kielenä -kokeessa. (A481/2003, 20§.)

Vieraskielisessä koulutuksessa opiskelevat opiskelijat, joiden koulusivistyskieli on suomi tai ruotsi, eivät suorita opintoihin kuuluvia suomen kielen (S2/Finnish) opintoja.

Opiskelijat, joiden koulusivistyskieli on ruotsi, suorittavat suomen kielen suullisen ja kirjallisen taidon näyttökokeen (5 op). Heiltä ei vaadita ruotsin kielen opintoja.

Opiskelijan, joka on saanut koulusivistyksensä muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä tai on saanut koulusivistyksensä ulkomailla, ei tarvitse osoittaa valtioneuvoston asetuksen mukaista suomen tai ruotsin kielen kirjallisen ja suullisen osaamisen taitoa (A1129/2014, 7§.)

Opiskelija voidaan erityisistä syistä vapauttaa kielitaidon osoittamisesta osittain tai kokonaan (A1129/2014, 7§).

[Kieli- ja viestintäopinnot](#) (HAMKin verkkosivu)

Ks. 2.3.3 AMK ja ylempien AMK-tutkintojen yhteiset linjaukset

6.4 Opinnäytetyö ja kypsyysnäyte

AMK-tutkintoon ja ylempään AMK-tutkintoon kuuluu pakollinen opinnäytetyö, jonka tulee olla avoimesti arvioitavissa. Siihen ei saa sisältyä salassa pidettävää aineistoa. Salassa pidettävät opinnäytetyöt ovat mahdollisia ainoastaan niissä tapauksissa, joissa opinnäytetyötä koskee erityislainsäädäntö. Opinnäytetyö on julkinen heti, kun se on hyväksytty. (OKM:n ohje Dnro 3/500/2004.) Opinnäytetyön toimintaohje ja työohjeet määrittävät opinnäytetyön tekemistä.

(32)

1.8.2026

Suomenkielisissä koulutuksissa opinnäytetyön kieli on suomi, englanti tai erikseen sovitusti ruotsi. Vieraskielisissä koulutuksissa tehdään englanninkielinen opinnäytetyö.

AMK-opiskelija osoittaa koulusivistyskielellään kirjoittamallaan kypsyysnäytteellä perehtyneisyyttä opinnäytetyönsä alaan sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa. Opiskelija kirjoittaa kypsyysnäytteen koulusivistyskielellään suomeksi tai ruotsiksi. (A1129/2014, 8§, A481/2003, 15§.) Opinnäytetyön ohjaaja tarkastaa sekä kypsyysnäytteen sisällön että kielen. Ylemmässä AMK-tutkinnossa kypsyysnäytteenä toimii opinnäytetyön tiivistelmä, jonka hyväksyy opinnäytetyön ohjaaja.

Mikäli opiskelijan koulusivistyskieli on muu kuin suomi tai ruotsi tai hän on saanut koulusivistyksensä ulkomailla, hän voi kirjoittaa kypsyysnäytteen joko suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi tai muulla koulutuspäällikön hyväksymällä kielellä.

[Opinnäytetyö-sivusto](#) (HAMKin verkkosivu)

[Kieli- ja viestintäopinnot](#) (HAMKin verkkosivu)

6.4.1 Muutoksenhaku

Oikaisua voi hakea opinnäytetyön arvosanaan tai hyväksilukuun. Ks. tarkempi ohjeistus 6.5.1

6.5 Osaamisen arviointi ja osaamisen tunnustaminen

HAMKissa on käytössä osaamisperustainen opiskelija-arviointi. Arviointiin kuuluvat HAMKissa suoritettujen opintojen arviointi ja muualla hankitun osaamisen tunnustaminen.

AMK- ja ylempi AMK-koulutuksissa käytössä olevat arviointiasteikot ovat numeerinen asteikko 1–5 tai hylätty ja sanallinen asteikko hyväksytty–hylätty. Hylkäämisen syy pitää aina merkitä opintorekisteriin. Arviointiasteikot ja niiden käyttö on määritelty Opintojen arviointi -toimintaohjeessa. Arviointi perustuu opintojakson arviointikriteereihin.

Muualla hankitun osaamisen arviointi on ohjeistettu AHOT-toimintaohjeella.

[Hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen \(AHOT\) -toimintaohje](#) (HAMKin intra)

[Opintojen arviointi -toimintaohje](#) (HAMKin intra)

(32)

1.8.2026

Ammatillisen opettajankoulutuksen, ammatillisen erityisopettajankoulutuksen ja opinto-ohjaajankoulutuksen opinnot arvioidaan asteikolla hyväksytty–hylätty.

Ammatillisten opettajankoulutuksen, ammatillisen erityisopettajankoulutuksen ja opinto-ohjaajankoulutuksen AHOT-käytänteitä määritellään erillisillä työohjeilla.

[Ammatillisten opettajankoulutusten ohjaussuunnitelma](#) (HAMKin intra)

6.5.1 Muutoksenhaku

Oikaisua voi hakea ammattikorkeakoulututkinnon tai ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön, opintojakson tai harjoittelun arvosanaan, hyväksilukuun tai pakollisten kieliointojen vapautukseen liittyvään päätökseen.

Jos opiskelija on tyytymätön opintohallintojärjestelmään merkittyyn arvosanaansa tai hyväksiluku-/vapautuspäätökseen, hän voi pyytää siihen oikaisua arvioinnin tai päätöksen tekijältä. Kirjallinen oikaisupyyntö arvioijalle tai päätöksentekijälle on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun opiskelija on saanut tiedon arvosanasta tai päätöksestä. Opiskelijan katsotaan saaneen tiedon arvosanasta yhden vuorokauden kuluttua siitä, kun arvosana tai päätös on kirjattu opintohallintojärjestelmään.

Oikaisupyynnöt käsitellään viivytyksettä. Saamaansa vastineeseen tyytymätön opiskelija voi hakea oikaisua ammattikorkeakoulun tutkintolautakunnalta. Kirjallinen oikaisuvaatimus on esitettävä 14 päivän kuluessa siitä, kun opiskelija on saanut tiedon vastineesta oikaisupyyntöön (ks. 8.3. Tutkintolautakunta).

Kirjallisesta oikaisuvaatimuksesta tulee ilmetä opiskelijan vaatimukset perusteineen, opinnon nimi ja tunnus, opiskelijan nimi, koulutus sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Tutkintolautakunta käsittelee oikaisuvaatimuksen viivytyksettä. Tutkintolautakunnan jäsenet eivät osallistu itse arvioimiensa opintojen oikaisuvaatimusten käsittelyyn.

Tutkintolautakunta perustaa päätöksensä säädöksiin, HAMKin toimintaohjeisiin, tutkinnon opetussuunnitelmaan ja ko. arviointiaineistoon. Tutkintolautakunta toimittaa asianosaisille pöytäkirjan, jossa on päätös oikaisuvaatimukseen. Tutkintolautakunnan päätöksestä ei voi valittaa.

6.6 Tekoälypohjaisten sovellusten käyttö HAMKissa

HAMK noudattaa Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arenen suosituksia tekoälyn hyödyntämisestä ammattikorkeakouluille. Opetustoiminnassa tulee huomioida seuraavat asiat tekoälyä hyödynnettäessä:

- Vastuullisuus: Opettajan tulee käyttää tekoälyä vastuullisesti ja varmistaa, että sen käyttö edistää opiskelijoiden oppimista ja kehitystä.
- Eettiset periaatteet: Opettajan tulee noudattaa yleisiä eettisiä periaatteita, kuten oikeudenmukaisuutta, tasapuolisuutta ja kunnioitusta muita opiskelijoita ja opettajia kohtaan.
- Tietosuoja: Opettajan tulee noudattaa korkeakoulun tietosuojakäytäntöjä.
- Rajoitukset: Tekoälyjärjestelmät ovat vain ohjelmia ja niillä on rajoituksia.

Käyttäessään tekoälytyökaluja opiskelijan on huomioitava seuraavat asiat:

- Vastuu: Tekijä on aina vastuussa omasta teoksestaan.
- Tiedostaminen: Tekoälyjärjestelmät ovat vain ohjelmia ja niillä on rajoituksia, tekoälyllä ei ole sisällöllistä osaamista tai ymmärrystä.
- Eettiset periaatteet: Opiskelijan tulee noudattaa yleisiä eettisiä periaatteita, kuten oikeudenmukaisuutta, tasapuolisuutta ja kunnioitusta muita opiskelijoita ja opettajia kohtaan.

Tekoälyn käyttämisen etiikka voidaan muodostaa hyvien yleisten tieteellisten käytänteiden kautta:

- Tekijät ovat vastuussa teostensa tarkkuudesta, oikeellisuudesta, eheydestä ja omaperäisyydestä, mukaan lukien tekoälyn käyttö.
- Tekoäly ei täytä tekijän vaatimuksia, kun otetaan huomioon vastuuvollisuus.
- Tekoälyn käytössä tulee noudattaa tieteellisen kirjoittamisen käytänteitä. Teosten tulee olla tekijän omia, eivätkä ne saa esittää muiden ideoita, tietoja, sanoja tai muuta materiaalia ilman riittävää viittausta. Tekoäly ei ole tieteellisen tekstin lähde. Tekijän tulee huolehtia, että lähdemerkinnät ovat oikein.

(32)

1.8.2026

- Tekoälyn tuottama sisältö voi olla puolueellista ja vahingoittavaa tai vahvistaa jo olemassa olevia vahingollisia stereotypioita.

(Arenen suositukset tekoälyn hyödyntämisestä ammattikorkeakouluille 2023.)

HAMKissa on laadittu tekoälyyn liittyviä ohjeita opiskelijoille.

[Tekoäly opiskelijan tukena - Digipedaohjeet](#)

7 Valmistuminen ja todistukset

HAMK myöntää tutkintotodistuksia ja todistuksia suoritetuista opinnoista. Opinnoista annetaan myös osallistumistodistuksia ja opintosuoritusotteita. HAMK antaa sähköisesti varmennettuja tutkintotodistuksia, ammatillisten opettajankoulutusten todistuksia ja erikoistumiskoulutusten todistuksia.

[Valmistuminen](#) (HAMKin verkkosivu)

[Valmistuminen](#) (HAMKin intra)

7.1 Tutkintotodistukset

Tutkinto-opiskelijan valmistumispäivä on valmistumishakemuksen lähettämispäivä. Valmistumishakemuksen voi lähettää, kun opiskelijan kaikki opintosuoritukset on kirjattu rekisteriin. Opiskelija saa tutkintotodistuksen viimeistään kolmen viikon kuluessa valmistumishakemuksen lähettämisestä lukuun ottamatta loma-aikaa.

Suomenkielisistä koulutuksista annetaan tutkintotodistus suomeksi. Vieraskielisistä koulutuksista annetaan tutkintotodistus sekä suomeksi että englanniksi. Kaikille tutkintoon valmistuneille annetaan maksuton englanninkielinen kansainväliseen käyttöön tarkoitettu tutkintotodistuksen liite, Diploma Supplement. (A1129/2014, 10§.)

Myös kaksoistutkinnon suorittaneet saavat tutkintotodistuksen HAMKista. Tutkintotodistus annetaan, kun opiskelija on suorittanut vaaditut opinnot sekä HAMKissa että

partnerikorkeakoulussa. Tutkintotodistukseen ja Diploma Supplementiin tulee maininta kaksoistutkinnon suorittamisesta (A1129/2014, 10§). Yhteistutkinnoista myönnettävistä todistuksista sovitaan partnerikorkeakoulun kanssa.

[Kaksois- yhteistutkinto-ohjeet](#) (HAMKin intra)

7.2 Opettajankoulutuksen todistukset

HAMK antaa todistuksen suoritetuista opettajankoulutuksista. Suomenkielisestä opettajankoulutuksesta annetaan suomenkielinen todistus ja opintosuoritusote. Englanninkielisestä opettajankoulutuksesta annetaan todistus ja opintosuoritusote sekä suomen- että englanninkielisenä. Kaikille valmistuneille annetaan maksuton englanninkielinen kansainväliseen käyttöön tarkoitettu todistuksen liite, Certificate Supplement.

7.3 Erikoistumiskoulutusten todistukset

HAMK antaa erikoistumiskoulutuksista todistuksen ja liitteenä opintosuoritusotteen.

7.4 Korkeakouludiplomit ja osaajakoulutukset

HAMK antaa korkeakouludiplomista ja osaajakoulutuksista todistuksen ja liitteenä opintosuoritusotteen.

8 Muut ohjeet

8.1 Yhdenvertaisuus, saavutettavuus ja esteettömyys

Yhdenvertaisuuden edistäminen pohjautuu yhdenvertaisuuslakiin (L21/2004).

Yhdenvertaisuuden edistämisen toimintaohjeessa on kerrottu, miten HAMKissa huolehditaan yhdenvertaisuuden, saavutettavuuden ja esteettömyyden toteutumisesta sekä hakuvaiheessa että opiskelun aikana.

HAMKin vuosittain päivitettävässä saavutettavuussuunnitelmassa (hamk.fi/saavutettavuus) kerrotaan HAMKin periaatteet esteettömyyteen ja saavutettavuuteen sekä kuvataan, millaisella resurssilla ja minkälaisia toimia fyysisen esteettömyyden ja digitaalisen saavutettavuuden eteen on tehty.

[Saavutettavuus](#) (HAMK verkkosivut)

8.2 Turvallisuus ja järjestys

HAMKin turvallisuustyön lähtökohtana on lainsäädäntö, joka edellyttää turvallista opiskelu- ja työympäristöä (AmKL 932/2014, 31§, TyöturvL 738/2002, 8§). Turvallisuustyöllä tuetaan HAMKin strategisten tavoitteiden toteutumista, kehitetään yhteisön turvallisuuskulttuuria ja edistetään henkilökunnan ja opiskelijoiden arjen turvallisuutta.

Tahalliset, tarkoitukselliset tai selkeistä laiminlyönneistä johtuvat yleistä turvallisuutta tai järjestystä vaarantavat tilanteet rinnastetaan häirintätilanteisiin (ks. 8.2.1) ja niiden käsittelyssä sovelletaan samaa menettelyä (ks. 8.2.1, 8.2.2.).

HAMKin järjestyssäännöissä kuvataan toimintasäännöt HAMKin kampuksilla ja digitaalisissa toimintaympäristöissä.

[Turvallisuus](#) (HAMKin intra)

[Turvallisuus](#) (HAMKin verkkosivu)

8.2.1 Häirintätilanteet, epärehellisyys ja vilppi

AMK-valintakokeiden vilppiepäilyissä noudatetaan opiskelijavalintakonsortion ohjeita.

Jos opiskelija häiritsee opetusta, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti tai vaarantaa toisen henkeä tai terveyttä, määrätään hänet poistumaan opetustilanteesta. Koulutuspäällikkö voi kieltää opiskelijaa osallistumasta opetukseen enintään kolmeksi työpäiväksi. (L932/2014, 38§.)

(32)

1.8.2026

Opiskelijan epärehellisyys opintasuorituksessa, kuten vilppi (myös tekoälyn ohjeistuksen vastainen käyttö tulkitaan vilpiksi) tai plagiointi (toisen henkilön tuottaman sisällön kopioiminen ja esittäminen omana tuotoksena), johtaa aina kyseisen tentin, harjoitustyön, opinnäytetyön tai muun opintasuorituksen hylkäämiseen sekä asian kurinpidolliseen käsittelyyn, jossa päätetään opiskelijan rankaisemisesta. Samalla opiskelijalta evätään uusintamahdollisuus ja hänen tulee suorittaa koko opinto uudelleen, kun opinto on seuraavan kerran tarjolla. Jos opiskelija menettelee vilpillisesti tentissä, tilaisuuden valvoja poistaa hänet tilaisuudesta ja suoritus hylätään.

8.2.2 Kurinpitomenettely

Ennen kirjallisen varoituksen antamista tai erottamista koulutuspäällikkö yksilöi teon tai laiminlyönnin, tekee asiasta tarpeellisen selvityksen ja varaa opiskelijalle tilaisuuden tulla asiassa kuulluksi.

Rehtori voi koulutuspäällikön esityksestä päättää kirjallisen varoituksen antamisesta opiskelijalle, jos opiskelija

- häiritsee opetusta
- käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti
- menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo ammattikorkeakoulun järjestys- tai muita sääntöjä
- kieltäytyy ammattikorkeakoululain 36§:ssä tarkoitetun huumausainetestistä koskevan todistuksen esittämisestä
- on ammattikorkeakoululain 36§:ssä tarkoitetun selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Jos opiskelijan teko tai laiminlyönti on vakava tai toistuva, HAMKin hallitus voi päättää opiskelijan erottamisesta enintään yhdeksi vuodeksi. (L932/2014, 38–39§.)

8.2.3 Päihteettömyys ja huumausainetestaus

HAMKin järjestyssäännöt, päihteettömyysohjelma ja SORA-toimintaohje määrittelevät menettelyn päihteitä koskevissa tilanteissa.

Opiskelija voidaan velvoittaa esittämään huumausainetestiä koskeva todistus, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena opintoihinsa kuuluvissa käytännön tehtävissä tai harjoittelussa tai että opiskelijalla on huumausaineriippuvuus. Laissa on määritelty ehdot, minkä perusteella huumausainetestausta voidaan vaatia opiskelijalta (L932/2014, 36§).

[Päihteettömyysohjelma](#) (HAMKin intra)

8.3 Tutkintolautakunta

Oikaisuvaatimus toimitetaan tutkintolautakunnalle sähköpostilla tutkintolautakunta@hamk.fi tai osoitteeseen HAMKin tutkintolautakunta, Kirjaamo, PL 230, Visamäentie 35A, 13101 Hämeenlinna. Oikaisuvaatimus katsotaan saapuneeksi ajoissa, kun se on kirjattu saapuneeksi 14 päivän kuluessa siitä, kun hakija/opiskelija on saanut tiedon vastineesta oikaisupyyntöön.

[Tutkintolautakunta](#) (HAMKin intra)